

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de donatori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Alegerea de Arhiepiscop și Mitropolit.

Sibiu, 7 August nou.

După împlinirea celor cerute de Statutul organic, ca pregătire pentru alegerea de Mitropolit, congresul național bisericesc electoral, deschis Sâmbătă în 5 August n. a procedat în ședința ținută ieri, Duminică, 6 August nou, la actul alegerii. Au votat 114 deputați congresuali, și din voturile date a primit P. C. Sa, Arhimandritul Vasile Mangra, vicar episcopesc în Oradea mare 71, P. S. Sa, Episcopul Dr. E. Miron Cristea 24 și P. S. Sa, Episcopul Ioan I. Papp 12 voturi. S'au dat și 7 bile albe. Părintele Arhimandrit Vasile Mangra a fost proclamat de Arhiepiscop și Mitropolit ales al bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania. Raportul amănunțit urmează mai la vale.

A fost o zi mare, zi însemnată, zi de judecată. Sentința care s'a adus a fost dată din partea unui for competent, și a fost dată fără drept de apel, prin urmare ea e definitivă și va trebui se fie respectată de toți.

Prin sentința adusă în aceasta zi de judecată a fost rehabilitat pe deplin un om, care a fost mult atacat în anii din urmă, mult hulit, mult batjocorit, chiar și insultat: Părintele Arhimandrit Vasile Mangra, vicarul episcopesc din Oradea-mare, pe care congresul electoral național-bisericesc l'a ridicat acum la înalta demnitate de Arhiepiscop și Mitropolit al bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania. Din om mort, cum îl considerau unii, Arhimandritul Mangra a devenit earăși om viu, în urma votului și încrederii congresului, cu frumoasa chemare și cu sfânta datorință, de a da viață nouă în viitor bisericii dreptmăritoare în fruntea căreia a ajuns, și tuturor sacrelor ei așezeminte.

Nu e primul cas în biserica noastră, că se face o astfel de alegere, dându-se mitra, cărja, conducerea bisericii, unui om, care mai înainte fusese atacat cu asprime, urgisit, batjocorit și declarat de mort moralicește. Cu vicarul de odinioară dela Oradea-mare, fericitul Miron Romanul, s'a întâmplat același lucru, care s'a întâmplat acum cu vicarul actual dela Oradea-mare, — și anume, cu ocaziunea alegerii sale de episcop al Aradului (1873) și apoi de Arhiepiscop și Mitropolit al Sibiiului (1874), — ca să nu mai amintim și cazul analog al alegerii vicarului Iosif Goldiș de episcop al Aradului.

Înainte de alegerea de episcop dela Arad din anul 1873, fruntașul de pe atunci al bisericii și al neamului, Vincențiu Babeș, scria în «Albina», anul 1873, numărul 85, următoarele

despre Miron Romanul: «L'am văzut ca pe un călugăr, în contra sfatului mai marilor sei, lăsându-și postul de profesor la teologie și trecând, ca deputat dietal guvernamental, pe terenul politic, contrar chemării bisericești. L'am văzut, cu profundă părere de rău, ca preot și călugăr, primind un post salariat guvernial, (inspector de școale în Banat), contrar și necompatibil cu principiile bisericii noastre și ale legii noastre. După o rătăcire urâtă de un an, i-am întins mâinile și ne-a succes al trage earăși pe terenul bisericesc. Il văzurăm însă, spre multa durere a noastră, continuându-și slăbiciunea de a cheltui mult mai mult decât ce-i sunt venițele legale, și astfel făcând datorii în toate părțile, până și atingându-se de bani cu altă mențiune. Multe neplăceri și neconveniențe s'au născut de aici!»

Mai înșirând apoi și alte scăderi mari de ale Arhimandritului Miron Romanul, se întrebă astfel scriitorul articolului: «Unde este aci cât de puțină garanță morală pentru curățenia cugetului, pentru simțul de moralitate și de drept, pentru soliditatea caracterului bisericesc la acest om? Unde e calificarea apostolică?... Concluzia e apoi, că unui astfel de om nime nu poate să-i deie votul, pen-trucă, după cum se constată în un alt articol din numărul următor (86) al «Albinei», omul acesta «s'a omorât prin purtarea sa», prin urmare: «cu cei morți n'avem de ane mai trage seama!»...

Și totuși, sinodul electoral din Arad pe acest om mort l'a ales episcop, cu 34 voturi contra 26, și Vincențiu Babeș a fost necesitat să scrie în numărul 88 al «Albinei» din anul 1873 următoarele:

«Avem episcop în Arad! Este părintele Miron Romanul, vicarul de până aci al Orădei-mari; este acela, despre care noi de curând ziserăm la acest loc, că tare ne temem, că dânsul prin purtarea sa, mai vârtos cea din timpul mai recent, se va fi omorât, căruia însă sinodul diecezan, după destulă examinare, nu fără grea luptă în conferențe, și nu fără cautele și rezerve, cu o majoritate de 8 voturi, adevăc cu 34 contra 26, îi dete testimoniu de viață. Votul competent al sinodului diecezan l'a declarat așa dară pe părintele Miron Romanul de viu în lumea morală, și anume în biserica noastră. Formalmente deci dânsul este viu și este după același vot cel mai demn pentru înaltul post, pentru scaunul episcopal, la care este chemat!»...

Peste un an apoi, la finea anului 1874, Episcopul Aradului Miron Romanul e ales Arhiepiscop și Mitro-

polit al Sibiiului, cu votul lui Vincențiu Babeș și al tuturor aderenților săi, dupăce însă mai întâi, la prima votare, i s'a dat vot de neîncredere, astfel, că majoritatea din congres a votat cu bile albe.

Avem deci cas eclatant de precedentă, că votul competent al sinodului electoral rehabilitează, face din om mort om viu; prin urmare rehabilitează și votul congresului electoral și face și votul acesta om viu din omul crezut mort. E pe deplin rehabilitat astăzi părintele Arhimandrit Vasile Mangra, vicar episcopesc în Oradea-mare, pe care congresul l'a aflat de cel mai demn de a fi așezat în scaunul vacant de Arhiepiscop și Mitropolit al bisericii noastre.

Părintele Arhimandrit Vasile Mangra nu e om nou în viața noastră publică, în care a avut totdeauna rol însemnat. Multe din acțiunile cele mari, întreprinse pe diferitele ei terene, sunt legate de numele său.

S'a remarcat, prin iscusință și curaj, și mai ales prin manuearea desteră a condeiului, încă pe vremea când era elev al teologiei ortodoxe române din Arad, în care intrase după absolvirea liceului din Beiuș, și unde cu alți colegi de seamă înființase foaia «Speranța», în care a publicat mulți articoli, cari și acuma ar putea să fie cetiți cu interes și cu folos. De atunci încoace a scris mereu și a publicat prin diferitele foi românești, — bisericești și politice, — numeroase articole și lucrări însemnate, mai ales istorice, a căror notă distinctivă era logica severă, temeinicia și puterea de convingere, cuprinsă în argumentare. A scris mult și în coloanele ziarului nostru, unde de ja ca tinăr absolvent de teologie a purtat o frumoasă polemică cu preotul Mihail Sturza în chestia căsătoriei a doua a preoților, pledând cu puternice argumente pentru neadmisibilitatea căsătoriei a doua a preoților văduvi.

Având teologul Mangra și studii juridice, făcute la academia de drepturi din Oradea-mare, a fost instituit de profesor la secția teologică a seminarului din Arad, reorganizat de episcopul de atunci al Aradului, Ioan Meșianu; și părintele Mangra, care ca profesor tinăr a îmbrăcat și haina monahală, primind numele Vasilie, în locul numelui de botez, care era Vichentie, a fost lungă vreme podoaba acestui seminar și idolul elevilor sei, gata totdeauna a se jertfi pentru iubitul lor profesor. Duhul pe care l'știa turna profesorul Mangra în sufletele elevilor sei, un duh creștinesc, ortodox și românesc, a avut de urmare, că guvernul țării a cerut delăturarea sa

dela catedră și înlocuirea cu un alt profesor. Pentru a se evita conflictul cu guvernul și a se delătura urmările grave, cari puteau să se nască din neîmplinirea dorinței guvernului, profesorul Mangra a fost concediat pe timp nedeterminat, lăsându-i-se toate beneficiile avute, întregul salariu.

Profesorul și călugărul Mangra a intrat acum cu totul în politică, pentru care avea și până aci mult simț și multă pricepere. Era factor însemnat, fruntaș cu trecere în partidul național român, și păreriile sale au fost totdeauna cerute și ascultate în chestii mai delicate. A participat la toate conferențele naționale, a fost candidat de deputat dietal cu program național, a făcut parte din deputațiunea care a mers cu memorandumul la Viena, iar după condamnarea și întemnițarea comitetului național român, în procesul pentru memorandum, a luat locul presidentului de atunci, Dr. Ioan Rațiu ca president suplinitor și ca conducător al partidului național român, în fruntea unui comitet provisoriu. A fost ridicat deci la cea mai înaltă poziție care i s'a putut da în sinul partidului.

După eșirea membrilor comitetului național din temniță comitetul s'a divizat în două, iar părintele Mangra a trecut pe partea celor ce erau contrari ai presidentului Dr. Rațiu, înființând în Arad foaia «Tribuna Poporului», numită mai târziu «Tribuna». Ca president al partidului a pus la cale convocarea și ținerea adunării mari de popor din Sibiu, în toamna anului 1894, pentru a protesta în contra disolvării partidului național român prin ordonanța ministrului de interne de pe vremuri Carol Hieronymi, și tot al seu este meritul, că s'a convocat și ținut în vara anului 1895 în Budapesta congresul naționalităților, care a stabilit un program comun pentru Români, Sârbi și Slovaci din statul ungar, program scutit de puncte, cari taie în dreptul public al statului.

De când a îmbrăcat haina monahală a fost neîntrerupt membru al sinodului eparhial din Arad și al congresului național-bisericesc și s'a distins în aceste înalte corporațiuni bisericești prin vorbiri, de multe ori cam aspre, — o urmare a temperamentului seu, — dar totdeauna cu miez și rostite în scopul de a se îndrepta aceea ce credea, că are urgentă trebuință de îndreptare.

Conflictul seu cu guvernul a fost aplanat prin decedatul episcop Iosif Goldiș, — alegerea căruia părintele Mangra o pusese la cale, — și care l'a înaintat la treapta de protosinel. Sinodul diecezan din Arad l'a ales

apoi în anul 1900 vicar episcopesc la Oradea-mare și în curând episcopul Goldiș la înaintat la treapta de Arhimandrit, iar vicarul Mangra dela Oradea-mare s'a lăsat acum de politică și a căutat să-și împlinescă cu constiențiositate datorințele de conducător al consistorului dela Oradea-mare, să-și apere bisericile, școalele, preoții, învățătorii și credincioșii.

Ca vicar episcopesc de Oradea-mare a tipărit părintele Mangra cartea despre «Sava Brancovici», mitropolitul-martir al bisericii noastre, combătând cu argumente puternice părerea greșită pe cari le aveau alții despre acest martir al ortodoxiei, și a purtat în coloanele ziarului nostru polemie foarte succesă cu ceice negau existența «*Vechei mitropolii*» ortodoxe române din Alba-Iulia. Aceste două lucrări, pe lângă poziția sa și rolul avut în viața noastră publică, i-au câștigat nemurirea, pentru că «Academia Română» din București l'a ales întâi membru corespondent, apoi membru *activ* al ei. A scris și tipărit, pe lângă alte lucrări de valoare, și pe vremea detronării Mitropolitului-Primat Ghenadie din București o broșură interesantă, în care a arătat *îndreptățirea* sfântului sinod de a destitui din scaun pe cel dovedit, că a sevârșit anumite greșeli.

În anul 1902, după moartea episcopului Iosif Goldiș, sinodul electoral din Arad l'a ales cu mare însuflețire de episcop al Aradului, dar întărirea acestei alegeri din partea Coroanei a fost denegată. Părintele Mangra era prea bine cunoscut încă de pe vremea, când făcea politică militantă naționalistă și guvernul nu a îndrăznit să propună Coroanei aprobarea alegerii, pentru a nu veni în conflict cu opiniunea publică maghiară. Se cunosc însă și *alte* pedeci, puse în calea întăririi.

După o retragere de zece ani și mai bine de pe arena politicii militante, la anul 1910, când sub noul guvern, presidat de contele Khuen-Héderváry, s'a înființat partidul național al muncii, al cărui suflet era contele Ștefan Tisza, actualul nostru ministru president, și se simțea, că pentru Români din patrie începe se bată alt vânt, mai prielnic: părintele Arhimandrit Vasile Mangra a intrat de nou în politică, croindu-și de astădată o direcție politică cu totul opusă celei de mai nainte, naționalistă română, căci și-a pus candidatura și a fost ales în Ceica deputat dietal *cu program guvernamental*, cu programul partidului național al muncii. A făcut deci părintele Mangra același lucru, pe care l'a făcut la timpul seu și fericitul Miron Romanul, care tot cu program guvernamental a fost ales deputat la dietă, deși mai nainte fusese și el president al partidului național român din Arad.

Și acum se începe calvarul părintelui Arhimandrit Mangra. Se încep atacurile vehemente și necruțătoare în contra sa, pentru *desertare*, pentru *tradare*, și lucru ciudat, se încep din partea acelora, cari cu părintele Mangra împreună au sevârșit *tradarea*, dacă poate fi vorba de *tradare*, la anul 1899, când în bună înțelegere au ales episcop al Aradului pe urgisitul și de toți condamnatul Iosif Goldiș, care ca deputat dietal *guvernamental* aprobăse legile bisericești ale guvernului, atât de păgubitoare pentru biserica noastră. Dar atunci *tradarea* n'a fost observată, ori n'a fost mărturisită, fiindcă și *alții* aveau interese, ca Iosif Goldiș se fie episcop al Aradului!

S'a început deci calvarul pentru părintele Mangra, care va fi trecut prin multe și mari dureri sufletești în acești șase ani din urmă; dar le-a răbdat, le-a suferit toate cu indulgență creștinească: atacuri, batjocuri și in-

sulte, în firma convingere, că va sosi odată ziua cea mare, ziua de dreaptă judecată, când verdictul final va suna cu totul altcum, nu așa cum l'au formulat prietenii, admiratorii și aderenții sei de odinioară. Și aceasta zi mare, ziua de judecată cu adevărat a sosit. A fost ziua de ieri, în care congresul electoral al bisericii noastre dreptmăritoare a aflat, că cu toată greșala politică sevârșită de părintele Mangra, ori poatecă tocmai pentru că s'a sevârșit aceasta greșală, — el e între împrejurările date *cel mai vrednic* de a ocupa scaunul vacant de Arhiepiscop și Mitropolit al bisericii gr. ortodoxe române din Ungaria și Transilvania, și cu 71 voturi din 114 câte au fost date l'a așezat de fapt în această demnitate înaltă, cea mai înaltă, care poate fi dată cuiva în biserica noastră.

Să ne plecăm deci în fața vultului congresului, și în speranța, că viitorul va dovedi, că votul dat nu a fost un vot *greșit*, se strigăm alesului din inimă curată:

Intru mulți ani stăpâne!

Vorbirea

P. C. Sale, Arhimandritului Filaret Mustă, rostită Sâmbătă, în 5 August n. cu ocaziunea deschiderii congresului național-bisericesc electoral.

Mărit congres! Venerabili deputați preoțești, mult stimaților deputați mireni!

După cum vă este cunoscut, neînsemnata mea persoană a primit dela Preaveneratul consistor mitropolitan onorifică însărcinare, de a conduce acest mărit congres, convocat pentru alegerea de Mitropolit, care în înțelesul dispozițiilor din statutul organic, basate pe sfintele canoane ale sfintei noastre biserici ortodoxe, este Arhiepiscopul cel dintâi în ierarhia bisericească din mitropolia noastră greco-orientală română din Ungaria și Transilvania.

Mărit congres! Mitropolitul este Episcopul arhidiecezei ortodoxe române din Transilvania, din care cauză se numește Arhiepiscop. El este președintele consistorului și al sinodului arhidiecezan, el este președintele congresului național bisericesc, el este președintele consistorului mitropolitan și președintele sinodului episcopesc. În cari corporațiuni, foruri și adunări înalte bisericești, se pertractează și se decid cause și obiecte, dar și normative de cea mai mare însemnătate, și anume, cause și obiecte privitoare la propagarea și întărirea religiozității și a moralității la toți și în toți, și cu deosebire între credincioșii bisericii noastre, apoi privitoare la desvoltarea și răspândirea culturii adevărate, și apoi privitoare și la bunăstarea materială a așezămintelor noastre bisericești.

Mitropolitul deci, pentru că se poată sta în fruntea unei provincii bisericești, cum este mitropolia noastră, și pentru că să poată conduce bine numitele corporațiuni și adunări bisericești, trebuie se aibă însușirile neîncunjurat de lipsă. Aceste însușiri sunt înșirate în epistola ce a scris-o marele apostol Pavel către Tit, pe care l'a lăsat episcop în Creta. Dintre aceste însușiri eu voesc se ating numai unele, și anume, pe acelea, cari sunt de deosebită însemnătate.

Una dintre acestea este, ca dânsul se aibă o viață curată, înfrânată și neîntinată, ca în chipul acesta el se fie exemplu viu credincioșilor sei, căci exemplu! prin fapte, ce'l dă un mai mare, produce mai multă roadă în cei mai mici, decât orișicare vorbire, fie ea orișicât de frumoasă și orișicât de bine întocmită.

În limba străbunilor noștri este zicala *exempla trahunt*, ceea ce vrea se zică, cumcă exemplele celor mai

mari sunt mijlocul cel mai eficace, pentru că cei mai mici și cei submănuși se urmeze pașii celor mai mari.

Mântuitorul nostru Isus Cristos le zice apostolilor: «așa să lumineze lumina voastră înainte oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune să preamărească pe tatăl nostru din ceriuri».

Dar această poruncă a Mântuitorului îi obligă și pe episcopi, fiindcă ei sunt următorii nemijlociți ai apostolilor.

Altă însușire este, ca el să aibă cunoștința perfectă a învățăturilor, cu deosebire bisericești, cum se află ele în sfânta scriptură și în sfintele canoane, aplicând aceste învățături totdeauna în mod corespunzător și cu tactul și prudența cuvenită față de toți din biserică, atât mai mari, cât și mai mici. Se aibă zel învățat, atât pentru apărarea tuturor așezămintelor și instituțiilor noastre mai înalte și mai mici, cât și pentru prosperarea și înflorirea lor, întrepunându-se pentru ele totdeauna și ori unde este lipsă de intervenire, căci dânsul în vârtutea pozițiunii celei înalte are intrare mai ușoară și intervenirea lui e împreună cu mai mult succes, decât intervenirea altor persoane.

Despre alte însușiri ce le cere sfântul apostol dela un Episcop și Mitropolit nu pot vorbi aici și acum, căci m'ar duce prea departe. Fie destul atât de astădată.

Mărit congres! Nu numai dela persoana ce este a se alege se cer însușiri și calități personale, ci și dela noi, alegătorii, se cer unele însușiri, sau mai bine zis, avem unele datorințe indispensabile, pentru că să ne putem împlini chemarea noastră de deputați ai congresului electoral.

Avem cu toții datorința se lucrăm într'acolo, ca actul electoral să corăspundă întru toate prescripțiilor legilor noastre din vigoare, și în special dispozițiilor din Statutul organic, inițiat și făcut de marele și nemuritorul Arhiepiscop Andreiu baron de Șaguna, fiind sprijinit în lucrarea sa de unii dintre antecesorii noștri, bărbați binemeritați în viața noastră bisericească. Noi, deputații congresului electoral, avem datorința să ne ridicăm la nivelul recerut, pentru că să sevârșim un act demn de un congres, care este reprezentanța cea mai înaltă în biserica noastră din iubita noastră patrie, din Ungaria, sau cu alte cuvinte, reprezentanța întregii provincii mitropolitane a Românilor de religie greco-orientală din Ungaria și Transilvania.

Ca să ne putem ridica la acest nivel, noi, deputații, avem datorința se examinăm *sine ira et studio* și cu seriozitatea recerută calitățile persoanei de ales. Fiindcă suntem oameni și ca atari suntem supuși multor scăderi și patimi, să ne nizuim din rășputeri, ca nu cumva vreuna dintre aceste patimi, precum este de exemplu antipatia în grad mai mare față de vreo persoană, să ne ducă la pas nesocotit și greșit, care să ne ducă tocmai la contrarul dela aceea ce voim se ajungem.

Am ținut să le ating acestea, pentru că să vă atrag atențiunea, de o parte asupra calităților ce au a se lua în considerare, în ce privește persoana alegândului, iar de altă parte asupra datorințelor noastre, ca alegători, ca astfel și eu să fiu ușurat în împlinirea misiunii mele.

Eu cu tot adinsul îmi voiu da silința, ca în calitatea mea de comisar se fiu cu toată corectitatea, ca astfel, ajutat și de D-voastră, domnilor deputați, actul electoral se decurgă cu toată demnitatea ce trebuie observată la cel mai însemnat act constituțional bisericesc, ce este chemat congresul nostru a'l împlini, dela care act avem se așteptăm întărirea vieții

noastre bisericești, prosperarea și înflorirea tuturor instituțiilor noastre bisericești culturale.

Cu acestea declar de deschisă sesiunea congresului național bisericesc electoral. (Aclămări și aplause).

Congresul național-bisericesc.

Ședința a șasa.

S'a ținut Vineri, în 4 August nou. President P. S. Sa, Episcopul Ioan I. Papp, notar de ședință Dr. Nicolae Petroviciu.

Notarul Dr. Pavel Roșca citește procesul verbal al ședinței penultime. Se autentică.

Notarul Dr. Iuliu Coste citește procesul verbal al ședinței ultime. Se autentică. Înainte de a se intra în ordinea de zi, deputatul Dr. Gavril Cosma face propunere pentru corectă interpretare a unor paragrafi din regulamentul pentru alegerea de protopresbiteri. Se predă comisiunii organizatoare.

Deputatul Traian Suciu face propunere pentru modificarea unor dispoziții din regulamentul pentru procedura judecătorească în chestii disciplinare. Se predă comisiunii organizatoare.

Se intră în ordinea de zi. Se înfățișează mandatul deputatului Dr. Toma Ienciu, la propunerea comisiunii verificatoare, făcută prin raportorul Dr. Gheorghe Popa. Și-a prezentat ulterior mandatul. Protest nu s'a înaintat.

Acelaș raportor propune, în numele comisiunii verificatoare, ca actele electorale din cercul Vinga, unde a fost ales Pavel Chirilovici, se fie redactate consistorului mitropolitan pentru a constata, dacă respectivul e trecut ori nu în vre-o listă electorală. Deputatul Dr. Aurel Vlad propune anularea alegerii și a mandatului. Deputatul Dr. Nicolae Comșa sprijinește propunerea de anulare. Deputatul Arseniu Vlaicu sprijinește propunerea comisiunii. Înaltul presidiu declară, că orice hotărâre a congresului, adusă cu călcarea legii bisericii în chestia din discuție, trebuie să o considere de ilegală, și Arhiepiscopul, chemați se apere și păzască legea, vor da vot separat în contra unui astfel de concluz. Deputatul Vasile Damian e pentru anularea alegerii, căci e clar, că alesul nu e trecut în nici o listă, prin urmare nici n'a putut să fie ales.

Mai vorbesc pentru invalidarea credenționalului Dr. Iosif Blaga și Dr. Vasile Saftu, iar cuvântul din urmă îl are raportorul Dr. Gheorghe Popa. Răspunde tuturor oratorilor și susține propunerea comisiunii verificatoare, modificată astfel, ca comisiunea să fie imputernicită să întrebe pe deputatul ales, dacă e trecut în vre-o listă electorală sau nu.

Se primește propunerea aceasta a comisiunii verificatoare.

Acelaș raportor referă în chestia alegerii de deputat clerical în cercul electoral Leucusești din dieceza Aradului. Ales a fost protopresbiterul Gherasim Sârbu.

Comisiunea verificatoare propune invalidarea mandatului, fiindcă alegerea a condus'o însuși alesul, ceea ce e oprit și constituie cas de incompatibilitate.

Congresul nimicește alegerea și mandatul deputatului Gherasim Sârbu.

Urmează raportul comisiunii școlare. President P. C. Sa, Dr. Iosif Olariu, Protosincol, raportor Victor Păcală.

La propunerea raportorului, raportul consistorului mitropolitan, ca *senat școlar*, către congres, se consideră de celălalt, fiind tipărit, se primește ca basă pentru discuția specială și se alătură la procesul verbal al ședinței. Întrându-se în discuția specială, raportul se ia spre știre punct de punct, cu acceptarea propunerilor comisiunii.

Urmează raportul comisiunii epitropoeste. S'a constituit astfel: president Vasile Damian, raportor Arseniu Vlaicu. Comisiunea propune, prin raportorul ei, să se considere de celălalt raportul consistorului mitropolitan, ca *senat epitropesc*, către congres și se fie acceptat de basă la discuția specială. Se primește. Raportul se ia apoi punct de punct spre știre, acceptându-se propunerile comisiunii epitropoeste cu privire la fiecare punct singuratic din raport.

Acelaș raportor citește conspectul statistic despre averile bisericești și școlare din mitropolie. Se ia la cunoștință.

Comisiunea organizatoare raportează prin raportorul ei, P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Eusebiu R. Roșca, asupra raportului consistorului mitropolitan despre încetarea din viață a binemeritatului Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu. Se citește raportul către congres. Comisiunea propune luarea raportului la cunoștință și aclearea testamentului decedatului Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu la protocol. Se primește.

Acelaș raportor raportează în chestia activității dezvoltate în ciclul trecut de delegațiunea pentru despărțirile hierarhice. Se cetește raportul înaintat congresului în chestia aceasta. Raportorul propune luarea raportului la cunoștință, cu acceptarea propunerilor pe cari le face, și anume: congresul să își exprime durerea prin sculare pentru pierderea îndurată prin trecerea la cele eterne a Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan Meșianu, a Arhimandritului Augustin Hamsca și a fruntașului mirean Dr. Iosif Gall, membri ai delegațiunii, apoi consistorul mitropolitan se ceară dela guvern întregire pe seama fondului de despărțire. Alegerea noii delegațiuni să se facă într-o ședință următoare a congresului. Se primește.

În numele comisiei organizatoare raportează Dr. Gavril Cosma în chestia fundațiunii Ioan și Maria Trandafil. Cetește raportul consistorului mitropolitan către congres. Comisiunea a examinat la cassa mitropolitană starea fundațiunii și socotelile din anii ultimi și propune luarea raportului la cunoștință, îndemnat fiind consistorul mitropolitan, să continue cu cercetările în privința acestei fundațiuni și se raporteze la timpul seu. Se decide în acest înțeles.

Acelaș raportor raportează în chestia fundațiunii Agora-Gall. Cetește raportul consistorului mitropolitan către congres. La propunerea comisiei organizatoare raportul se ia la cunoștință, iar testamentul se aclude la protocol. Congresul va avea se aleagă patru membri mireni în delegațiunea care va chivernisi fundațiunea.

Acelaș raportor raportează în chestia fundațiunii Emanuil Ungurianu. Cetește raportul consistorului mitropolitan către congres. Raportul se ia la cunoștință la propunerea comisiei. Congresul mulțumește fundatorului, iar consistorul mitropolitan se reacează se compună literile fundamentale. Congresul face ovațiuni frumoase fundatorului Emanuil Ungurianu.

Urmează raportul comisiei fundațiunii Gozsd. S'a constituit astfel: president Sebastian Olariu, raportor Dr. Gh. Proca. Raportorul cetește raportul consistorului mitropolitan către congres despre mersul afacerilor la fundațiunea Gozsd și propune luarea raportului la cunoștință, cu aprobare.

Vorbește P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, și își exprimă dorința, ca averea fundațiunii se fie investită după puțină în pământuri. Dorește se fie atrasă atențiunea reprezentanței fundațiunii asupra acestui lucru.

Propunerea comisiei se primește, împreună cu adaosul părintelui Arhimandrit Dr. Ilarion Pușcariu, ascultându-se și părerile deputatului Arseniu Vlaicu în chestia aceasta, precum și ale deputatului Sava Raicu.

P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, își mai exprimă dorința, ca biografia marelui mecenat Gozsd se se compună și tipărească cât mai curând. Propunerea se primește și se ridică la valoare de conclus.

Acelaș raportor raportează în chestia socotelilor fundațiunii Gozsd. Aflându-se ele în regulă, comisiiunea propune votarea absolutului pe seama delegațiunii. Se primește.

Acelaș raportor cetește raportul despre întregirea reprezentanței fundațiunii Gozsd. Congresul ia act despre întregirea efectuată.

Acelaș raportor raportează asupra raportului despre votarea sumei de 10.000 coroane pe seama «Crucei Roșii» și a sumei de 10.000 coroane pe seama orfelinatului din Sibiu, din fundațiunea Gozsd. La propunerea comisiei se ia la cunoștință.

În numele comisiei epitropoști raportează Arseniu Vlaicu în chestia socotelilor diferitelor fonduri și fundațiuni, administrate de consistorul mitropolitan. Socotelile au fost aflate în regulă. Comisiunea propune aprobarea lor și votarea absolutului pe seama consistorului mitropolitan. Se primește, ascultându-se întâi părerile P. C. Sa, Arhimandritului Dr. Ilarion Pușcariu, exprimate în chestia aceasta.

Comisiunea epitropoască, acceptând propunerea făcută în congres, propune, ca deputații se primească de astădată, pe lângă diurnele obicinuite, încă 8 coroane la zi, ca adaus de scumpete.

P. C. Sa, Protosinclairul Dr. Iosif T. Badescu, e în contra votării adausului propus pentru menținerea diurnelor de până acum.

Deputatul Dr. Nicolae Comșa încă e în contra votării adausului de scumpete. Deputatul Dr. A. Cioban sprijinește propunerea comisiei. P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, află de justă propunerea comisiei, dar dorește, ca adausul se fie redus la 6 coroane la zi. Deputatul Dr. Gheorghe Popa pledează pentru

primirea propunerii comisiei. P. S. Sa, Episcopul Ioan I. Papp, dorește ca adausul se fie de 4 coroane la zi. Deputatul Lazar Triteanu crede, că congresul nu e competent să își voteze sieși diurne urcate, ci numai pe seama viitorului congres. P. C. Sa, Protosinclairul Dr. Iosif T. Badescu, își susține propunerea. Asemenea și raportorul, Arseniu Vlaicu. Se pune în urmă la vot propunerea P. C. Sa, Protosinclairului Dr. Iosif T. Badescu. Votează pentru ea 18 deputați. Se declară primită propunerea comisiei epitropoști.

Raportorul comisiei verificatoare, Dr. Gheorghe Popa, comunică congresului, că deputatul Pavel Chirilovici și-a depus mandatul. Cetește declarația înai. tată de acesta în scris. Se ia act despre depunerea mandatului cu aprobare.

Preasfinția Sa, Episcopul Ioan I. Papp, enunță din scaunul presidial, cumcă în vederea faptului, că după amiază la orele 3 se încep pregătirile pentru alegerea de Arhiepiscop și Mitropolit, congresul ordinar își intrerupe lucrările. Anunță deci proxima ședință a congresului ordinar pe după încheierea congresului electoral și încheie ședința la ora unu după amiază.

Congresul electoral.

Ședința premergătoare.

Domnii deputați congresuali, atât cei ordinari, cât și cei aleși ad hoc în arhidieceza transilvană, numai pentru alegerea de Arhiepiscop și Mitropolit, s'au întrunit Vineri, în 4 August n., la orele 3 după amiază, în catedrala Sibiului, pentru a ținea adunarea premergătoare, în înțelesul §-lui 157 din Statutul organic.

La propunerea deputatului Dr. Gheorghe Popa se trimite o deputațiune de șase membri, ca se invite pe P. C. Sa, Arhimandritul Filaret Musta, la deschiderea și conducerea adunării premergătoare, în calitate de comisar numit din partea consistorului mitropolitan.

Delegațiunea e compusă din următorii domni deputați congresuali: P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Eusebiu R. Roșca, P. C. Sa, Protosinclairul Roman R. Ciorogariu, Dr. Iancu Meșianu, Sava Raicu, Patriciu Dragalina și Petru Corcan.

Nu peste mult se înfățișază P. C. Sa, Părintele Arhimandrit Filaret Musta, însoțit de Preasfinții Domni Episcopi Ioan I. Papp și Dr. E. Miron Cristea, cum și de domnii membri ai deputațiunii, și ocupând loc la masa din fața sfântului altar, dispune se fie citit actul consistorului mitropolitan despre decedarea mitropolitului și despre convocarea congresului electoral. Il cetește Domnul Nicolae Zigre, secretar mitropolitan.

P. C. Sa, comisarul mitropolitan, după ce deputații congresuali au luat la cunoștință cele comunicate din partea consistorului mitropolitan, provoacă pe domnii deputați să își pregătească fiecare dintre ei ședula, pe care e înscris numele aceluia, pe care-l dorește se fie ales mitropolit, ca se o aibă la îndemână când se va face votarea.

Comunică apoi domnilor deputați, că la orele 7 seara se va ținea în catedrală priveghierea, după tipicul Rusaliilor, și invită la acest serviciu divin pe toți membrii congresului. Comunică mai departe, că în ziua următoare, Sâmbătă, 5 August n. la orele 9 dimineața se celebrează în catedrală sfânta liturghie cu chemarea Duhului sfânt, apoi se face deschiderea congresului electoral.

Fiindcă Statutul organic dispune, că la vorbirea de deschidere are să răspundă un membru congresual, provoacă pe domnii deputați să designeze din sinul lor pe acest orator.

La propunerea deputatului Dr. Petru Ionescu congresul încredințează cu misiunea aceasta pe deputatul Arseniu Vlaicu.

Termine fiind agendele adunării premergătoare, P. C. Sa, comisarul mitropolitan, o declară de încheiată, la orele trei și jumătate.

Priveghierea.

La orele 7 seara s'a început priveghierea în catedrală, după tipicul dela Rusalii. Au celebrat următorii: domnul protopresbiter Dr. Ioan Stroia, cu domnii diaconi Dr. Octavian Costea și Dr. Gh. Comșa. La acest frumos serviciu divin, oficiat în mod înălțător, au participat Preasfinții Domni Episcopi Ioan I. Papp și Dr. E. Miron Cristea, Preacuvioșia Sa, Părintele Arhimandrit Filaret Musta, comisar mitropolitan de alegere, toți dignitarii înalți bisericesti și aproape toți deputații congresuali, precum și alt public, care se interesează de alegerea de Arhiepiscop și Mitropolit al bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania și de ceremoniile legate de acest act însemnat. Serviciul divin s'a terminat la orele 9 seara și deputații congresuali au părăsit catedrala în grupuri, discutând asupra actului pe care vor avea să-l săvârșească.

Ședința de deschidere.

S'a ținut Sâmbătă în 5 August n. S'a celebrat întâi sfânta liturghie cu chemarea Duhului sfânt în catedrală, prin preaonorații domni protopresbiteri Vasile Damian, Dr. Ioan Stroia și Nicolae Borzea, cu diaconii Dr. Octavian Costea și Dr. Gh. Comșa. A fost de față P. S. Sa, Episcopul Ioan I. Papp al Aradului, domnii deputați congresuali și numeros public, cu mulți preoți din afară. A cântat corul condus de domnul Ionel Crișan.

Domnii deputați congresuali s'au întrunit apoi în sala comitatului, de unde au trimis o deputațiune, ca să invite pe P. C. Sa, Arhimandritul Filaret Musta la deschiderea congresului electoral, în calitate de comisar mitropolitan.

În sală e o atmosferă sărbătorească, amăsurat actului însemnat, care se apropie. Galeria e îndesată de public, dame și domni. La orele 11 P. C. Sa, Arhimandritul Musta își face intrarea în sală, însoțit de membrii deputațiunii. E aclamat cu căldură. Ocupă loc la masa presidială, având la dreapta sa pe P. C. Lor, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu și Dr. Eusebiu R. Roșca, iar la stânga pe P. C. Lor, Arhimandritul Vasile Mangra și Protosinclairul Dr. Iosif Traian Badescu și Roman R. Ciorogariu.

Se face tăcere adâncă în sală, când P. C. Sa, Arhimandritul Filaret Musta, rostește cu glas respicat vorbirea, cu care deschide congresul național-bisericesc electoral.

Vorbirea, pe care o publicăm la alt loc în numărul nostru de astăzi, a fost urmărită cu viu interes și după terminare acoperită cu aclamări vii și cu aplauze.

În numele congresului electoral răspunde la discursul de deschidere deputatul Arseniu Vlaicu cu vorbirea, pe care o publicăm în întregime în numărul viitor, și care a fost primită cu aprobări și la urmă cu aclamări și aplauze.

Înaltul presidiu încredințează cu compunerea procesului verbal al ședinței acesteia pe deputatul Mateiu Voileanu.

Se cetește acum lista deputaților aleși ad hoc în arhidieceză, numai pentru alegerea de Arhiepiscop și Mitropolit. Răspund la apelul nominal 29 de deputați, iar al 30-lea își prezintă credenționalele prin birou, fiind bolnav.

Înaltul presidiu enunță, că notari rămân și pentru congresul electoral cei aleși pentru congresul ordinar, și tot așa și comisiunea verificatoare. I se predau deci acesteia toate credenționalele și actele electorale, prezentate cu raport special din partea consistorului mitropolitan, și anunțându-se ședința proxima pe după amiază, la orele 4, ședința se încheie la orele 11 și jumătate.

Ședința a doua.

S'a ținut Sâmbătă, în 5 August n. la orele 4 d. a. în prezența tuturor domnilor deputați congresuali și a unui public numărös, dame și domni, care a umplut galeria salei din casa comitatului.

Prezidează P. C. Sa, Arhimandritul Filaret Musta, comisar mitropolitan, care numește notar de ședință pe domnul Dr. Nicolae Bălan.

Notarul Mateiu Voileanu cetește procesul verbal al ședinței de deschidere. Deputatul Dr. Aurel Vlad cere să se steargă din protocol afirmarea, că deputatul Arseniu Vlaicu și-ar fi rostit răspunsul la vorbirea de deschidere în numele întregului congres, printrucă în vorbire se cuprind părți pe cari nu toți deputații congresuali le aprobă. Se naște discuție, la care iau parte deputații Dr. Petru Ionescu, Dr. Tiberiu Brediceanu, Dr. Aurel Munteanu, Dr. Aurel Cioban, Dr. Nicolae Comșa și P. C. Sa, Arhimandritul Filaret Musta, în urma căreia discuții se face o stilizare nouă a acestui punct din procesul verbal, care apoi se declară de verificat.

Se întră în ordinea de zi. La propunerea comisiei verificatoare, făcută prin raportul ei, Dr. Gheorghe Popa, se declară verificați 21 de deputați ad hoc din arhidieceză, în contra alegerii cărora nu s'a dat protest și nici din oficiu mandatele lor nu au fost difcultate.

Celelalte nouă alegeri au fost protestate, cele mai multe din motivul, că s'au făcut ingerințe și presiuni. Comisiunea verificatoare a aflat însă, că protestele nu sunt întemeiate, și cu privire la opt alegeri a propus verificarea, acceptată de congres, iar mandatul al nouălea protestat, al deputatului Dr. Aurel Munteanu, s'a anulat, tot la propunerea comisiei, din motivul, că alesul nu se află trecut în listele electorale, prin urmare nu poate fi ales.

Termine fiind verificările, se constată, că sunt prezenți 115 deputați congresuali. Două mandate au fost anulate, un deputat și-a depus mandatul și doi deputați au cerut concediu, unul mai de mult, unul în ședința aceasta.

Înaltul presidiu constată, că sunt împlinite toate dispozițiunile cuprinse în statutul organic cu privire la pregătirile ce sunt de făcut pentru alegerea de mitropolit, deci enunță, că în ședința proxima se va proceda la actul alegerii. O convoacă pe ziua următoare, Duminecă la orele 10 dimineața și încheie ședința la orele 6 seara.

Alegerea.

S'a făcut în ședința a treia, ținută Duminecă, 6 August n. S'a deschis la orele 10 și un sfert. A fost presidat de P. C. Sa, Arhimandritul Filaret Musta, comisar mitropolitan. Notar de ședință Mateiu Voileanu.

Notarul Dr. Nicolae Bălan cetește procesul verbal al ședinței premergătoare. Se autentică.

Înaltul presidiu invită congresul se aleagă o comisiune scrutinătoare, o comisiune bugetară și o comisiune pentru redactarea adresei către Maiestatea Sa.

Comisiunea scrutinătoare se compune astfel: P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, vicar arhiepiscopesc, Sava Raicu și Titu Mărgineanțu. Cu compunerea adresei se încredințează comisiunea organizatoare, și cu agendele comisiei bugetare comisiunea epitropoască a congresului ordinar. Toate acestea se fac la propunerea deputatului Dr. Gheorghe Popa.

Se cetește lista deputaților congresuali din arhidieceză. Sunt prezenți 57. Se cetește lista deputaților din diecezele sufragane. Răspund earăși 57 deputați. Există deci paritatea cerută de Statutul organic și nu trebuie să se facă sortare.

Înaltul presidiu enunță, că majoritatea absolută e de 58 voturi și se începe votarea. Fiecare deputat își depune în urnă ședula de votare. Au votat 114 deputați. Desfăcându-se buletinele se constată, că Arhimandritul Vasile Mangra dela Oradea-mare a primit 71 voturi, P. S. Sa, Episcopul Dr. E. Miron Cristea 24, P. S. Sa, Episcopul Ioan I. Papp 12 voturi, iar 7 bile au fost albe.

Înaltul presidiu declară de legal ales Arhiepiscop și Mitropolit pe Arhimandritul Vasile Mangra, vicar episcopesc în Oradea-mare. Enunțierea e primită cu aclamări și cu aplauze.

Se esmite o comisiune, compusă din P. C. Lor, Arhimandritul Dr. Eusebiu R. Roșca și Protosinclairul Dr. Iosif Traian Badescu și Roman R. Ciorogariu, apoi din domnii Dr. Petru Ionescu, Dr. Iancu Meșianu, Sava Raicu și Titu Hațieg, ca se invite pe alesul (absent din congres) în fața congresului, pentru a i se comunica rezultatul alegerii.

La intrarea în sală, Părintele Mangra e primit cu aclamări și aplauze. P. C. Sa, Arhimandritul Filaret Musta, presidentul congresului electoral, îi comunică, cumcă congresul l-a ales de Arhiepiscop și Mitropolit al bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania, și felicitându-l îi dorește, ca activitatea sa se fie rodnică și binecuvântată de Dumnezeu.

P. C. Sa, Arhimandritul Vasile Mangra răspunde, că din datorința pe care o are ca preot față de biserică, se supune votului congresului, primește alegerea și va căuta să se arate vrednic de încrederea pusă în persoana sa. (Vom da vorbirea în întregime).

Ședința se declară încheiată la orele 12, după ce congresul prin rostul deputatului Arseniu Vlaicu aduce calde mulțumiri P. C. Sa, Arhimandritului Filaret Musta, pentru înțeleapta conducere a congresului electoral.

Felicitări.

Preacuvioșia Sa, Arhimandritul Vasile Mangra, a primit în cursul zilei de ieri și de astăzi numeroase telegrame de felicitare, din prilejul alegerii sale de Arhiepiscop și Mitropolit al bisericii ortodoxe române. Escelența Sa, contele Ștefan Tissa, ministrul president al țării i-a telegrafat următoarele:

Ilustrății Sale, Vasile Mangra, în Sibiu. Cu bucurie patriotică am luat cunoștință despre rezultatul alegerii de astăzi și implor binecuvântarea lui Dumnezeu asupra activității Tale ca Arhiepiscop și Mitropolit și asupra bisericii greco-orientale române. Cu ajutorul seu vom dovedi prin fapte, că politica noastră e isvor de binecuvântare și de putere, atât pentru statul ungar cât și pentru românimea din patrie. Ștefan Tissa.

Nr. 399/1916.

Nr. 138 2-3.

Concurs.

Pentru întregirea definitivă a posturilor învățătoresii dela școlile confesionale gr.-or. române subseminate, protopresbiteratul Ungurașului, se eserie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român”.

1. Sânta-Măria, cu salariu anual de 1200 coroane, din cari 600 coroane dela popor prin repartiție și 600 coroane dela stat, ca ajutor deja votat, având după alegere a se cere licuindarea lui. Cvarțir și grădină de 1/4 jugăr sau în locul ei 20 coroane.

2. Tamașa, cu salariu anual de 1200 cor., din cari 300 coroane dela popor prin repartiție și 900 coroane ajutor dela stat, folosit și până acum, având a se cere licuindarea după alegere. Cvarțir și grădină de 1/4 jugăr.

Pentru asigurarea salariilor învățătoresii concurenții cari au folosit salarii mai mari ca sumele de 1200 coroane, parohiile susținătoare de 1 coală nu garantează.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi au a-și înainta cererile instruite conform normelor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, și au a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare la biserică pentru a cânta și a-și arăta dexteritatea în tipicul bisericeii și a fi cunoscuți poporului alegător.

Fizeș-sânpetru, 18/31 Iulie 1916.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Ungurașului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Pavel Roșca protopresb.

Nr. 278/1916.

(137) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școlile noastre din comunele mai jos însemnate, să eserie concurs cu termen de 15 zile, dela această primă publicare.

1. Acmarin. Salar: 600 cor. din repartiție, cvarțir și grădină; — restul salariului dela stat.

2. Craiva. Salar: 500 cor. din repartiție, 100 cor. votate dela P. V. Consistoriu, iar restul dela stat; cvarțir și grădină.

3. Cricău. Salar: 1200 cor. din care: 800 cor. dela comuna bisericească prin repartiție, iar 400 cor. ajutor votat dela P. V. Consistoriu; cvarțir și grădină.

4. Geomal. Salar: 700 cor. din repartiție, iar restul dela stat; cvarțir și grădină.

5. Inuri. Salar: 600 cor. din repartiție, iar restul dela stat; cvarțir și grădină.

6. Mesentea. Salar: 1200 cor. din care: 400 cor. din repartiție, 200 cor. ajutor votat dela P. V. Consistoriu, iar restul votat dela stat; cvarțir și grădină.

7. Săracșău. Salar: 400 cor. din repartiție, 200 cor. votat dela P. V. Consistoriu, iar restul dela stat; cvarțir și grădină.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu, în termenul sus indicat, având cei aleși de a învăța pe elevi și cântările bisericești și a-și conduce în Duminică și sâmbătorii la biserică, unde vor cânta răspunsurile liturgice; iar pentru a fi cunoscuți de poporeni, li-se recomandă a cerceta comuna înainte de alegere.

Alba-Iulia, 18 Iulie 1916.

Oficiul protopresbiteral rom.-ortodox al tractului Albei-Iuliei.

Ioan Teculescu protopresbiter.

Concurs.

Pentru întregirea definitivă a catedrei a treia de învățător la școala noastră din comuna Preșmer, protopopiatul Brașovului, se publică concurs cu termen de 15 zile dela cea dintâi publicare în „Telegraful Român”.

(135) 2-3

Învățătorul ales și întărit va avea: 640— coroane salariu plătit în rate trimestriale anticipative dela biserică, iar restul întregire de salariu dela stat;

240— coroane bani de cvarțir; 20— coroane pentru 1/4 jugăr de grădină; drept la cvinevenale, conform dispozițiilor regulamentului pentru organizarea învățământului în școlile populare.

Învățătorul va fi dator, fără remunerație specială, să instruceze și tinerimea școliară de repetiție.

Doritorii au să-și înainteze rugărilor conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc.

Preșmer, în 15 Iulie 1916.

Comitetul parohial gr.-or. român.

G. Ludu Irodion Frateș preș. notar.

În conțelegere cu comitetul parohial, oficiul protopresbiteral al tractului Brașov.

Dr. V. Saftu protopop.

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător devenit vacant la școala noastră din Borgo-Prund, se eserie prin această concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

- 1. Salariul legal de 1200— cor. din fondul nostru școlastic solvabil în rate lunare anticipative;
2. Cvarțir în natură; (133) 3—3
3. 50— cor. relut de lemne;
4. 20— cor. relut de grădină.

Postul e de a se ocupa la 1 Septembrie st. n. a. c.

Dela cel ales se recere să conducă regulat în fiecare Duminică și sâmbătoare elevii la biserică și să cânte cu ei răspunsurile liturgice, iar pentru instruirea și conducerea unui cor cu elevii sau cu adulții va primi o remunerație deosebită.

Reflecția la acest post au a-și înainta cererile de concurs până la termenul de mai sus la oficiul protopresbiteral gr.-ort. român din Bistrița și au a se prezenta într-o sâmbătoare în comună la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Borgo-Prund, din sediul comitetului parohial ținută la 26 Iunie 1916 st. v.

Iuliu Suceava Nicolae Șoneriu președinte. notariu.

Nr. 219/1916 of. prot. văzut:

Greg. Pletosu protopresb.

Nr. 220/916.

126 3-3

Concurs.

Pentru întregirea unui post de învățător la școala confesională gr.-or. română din Cioara, protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt. Salariu fundamental 1200 Cor. din care 600 Cor. dela comuna bisericească, iar restul întregire dela stat, cvarțir și grădină în natură.

Cel ales este obligat a conduce Duminică și sâmbătoarea copii la biserică și a cânta cu ei. Preferiți vor fi cei destoinici în muzica instrumentală.

Doritorii de a ocupa acest post au să și aștearnă în termenul prefipt cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral, și a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul și a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

În conțelegere cu comitetul parohial.

Sebeș, 11 Iulie 1916.

Oficiul protopresb. al Sebeșului.

Sergiu Medean protopresb.

Lemne tăiate

de fag, calitate bună, se află de vânzare la

Iosif Marcu, jun.

strada Schützen Nr. 17.

Tot aici se primesc comande pentru tăierea de lemne cu mașina.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiiu:

Frumoasa din Nor

și alte povești

de E. Hodoș.

Prețul 2.50 cor. + porto 20 bani.

În editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane, în traducere românească, făcută de dl Teodor V. Păcățian redactorul „Telegrafului Român” a apărut

Evangelia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui G. S. Petrow, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: Principiile fundamentale ale civilizațiunii. Educarea voinței în spirit creștinesc. Degenerarea morală. Sublimitatea evangheliei. Împărăția lui Dumnezeu.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiiu. Prețul unui exemplar e 1 cor. 50 fileri plus 5 fileri porto postal.

Revanzătorilor li se dă 20% rabat.

Biblioteca

„Reuniuni române de agricultură din com. Sibiiu”

- Nr. 1. Ținerea vitelor, de E. Brote K -24
2. Trifoiul, de Eugen Brote . -24
3. Prăsierea pomilor, de Dem. Comșa . -24
4. Legea veterinară, de Inv. Muntean . -80
5. Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote . 1 60
6. Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu . -70
9. Povește pentru stăpîirea gândacilor de Maiu . . . -10
10. Darea pe vinuri și favorurile (Inlesnirile) ce face legea în privința ei proprietarilor de vii . . . -11
11. Povește pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredelesc mugurii . . . -10
12. Scurtă povățuire la stăpîirea șoarecilor de câmp . -10
13. Cum să îmblățim orzul de bere . . . -18
14. Viierul român sau Noua cultură a viilor, de Nicolau Iosif, învățător . . . -70
15. Nutrirea animalelor de casă, de Aurel Cosciuc. Op. premiat. Cu 6 ilustrații în text . 1.50
16. Cuvinte de îmbărbătare pentru Serbarea pomilor și a paserilor . . . -20
17. Monilia, o nouă boală a pomilor, de Hermann Kern . -10
18. D'a'e Pomăritului, sfaturi întocmite de Astra Hodoș . -25
19. Câteva rele incubate în poporațiunea dela sate de Dr. Ion Bucur, medic . -30
20. Nimicirea șoarecilor de câmp, îndrăgiri prelucrate după instrucție ministerială . . -20

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Acaftistul

Preșfătei Născătoarei de Dumnezeu și alte rugăciuni cu binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn Ioan Mețianu, arhiepiscop-mitropolit al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria etc.

În această ediție augmentată, (474 pagini) se cuprind:

Rugăciunile dimineții, de seara și pentru fiecare zi din săptămână. Canonul de rugăciune de toate zilele. Rugăciunile dumnezeiești Liturgii. Canon de pocăință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune mai înainte de Ispovedanie. Învățătură pentru Ispovedanie. Rugăciunile sfinței cuminecături. Rugăciunile după sânta cuminecatură. Rugăciune către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune din toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu. Acaftistul Domnului nostru Iisus Christos. Canon de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciunea de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Acaftistul preasfințitului de Dumnezeu Născătoare. Canon de mulțumită către preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Canonul sfântului Nicolae. Cinstimăntul raclis al preasfințitului Născătoarei de Dumnezeu. Canon de rugăciune către Îngerul păstorului vieții omului. Canonul de rugăciune ce se cântă către toate puterile cerești și către toți sfinții. Rugăciunile mesei. Rugăciune la deosebite ocațiuni. Culegere de rugăciuni la feliiurite întâmplări. Sinaxariu pentru tot anul. Păscălia până la anul 1960 cu episcare.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană, și se vinde legat solid și cu gust, în coloare roșie, cu 1 cor. 60 fil. Revanzătorilor li se dă 20% rabat. Tipărit pe hârtie fină, se vinde cu prețul de 1 cor. 80 fil.

A apărut

în editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane

Psaltirea bogată

tipărită în zilele Preaînălțatului împărat și rege Francisc Iosif I, sub îngrijirea și binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn Ioan Mețianu, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al românilor de religiuinea gr.-or. din Ungaria și Transilvania, cavalier al ordinului Francisc Iosif clasa I și al coroanei de fer clasa II. Proprietar al crucei pentru merite, membru în casa magnaților etc. etc.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană și se vinde legată frumos în piele roșie, fără copcii și ornament aurit, la mijloc cu sfânta cruce, cu 13 cor. scumpindu-se pielea, legată în pânză neagră și la mijloc imprimat o cruce, cu 10 cor. Revanzătorilor se dă rabat 20%. Tipar frumos cu litere latine, de calitate prima, și hârtie fină și trainică.

Icoane

ce se află spre vânzare la Librăria arhidiecezană din Nagyszeben (Sibiiu), cu prețuri reduse, și anume:

Table with columns: Nr. buc., Numele, lățimea în cm., lungimea în cm., pictate pe, Prețul C. f.

Requisite de scris se pot procura dela Librăria arhidiecezană